

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23.4.2026
Sayı : 1858

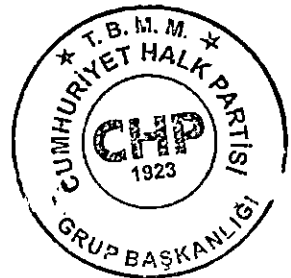
Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/4110

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kooperatiflerin millî gelir, üretim, istihdam, yatırım, dış ticaret içindeki payının artırılması ve başta yönetsel yetkinlikler olmak üzere finansman, denetim, danışmanlık, teknik ve yasal desteğin verilmesi adına konunun çok yönlü araştırılarak bunların tespiti ve bu kapsamda politikaların belirlenmesi ile çözümleri için gerekli önlemlerin alınması adına Anayasa'nın 98. ve TBMM İhtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu bilgilerinize saygılarımla arz ederim.23.04.2026

Tahsin-BECAN
Yalova Milletvekili

GEREKÇE

Çağdaş kooperatifçiliğin 1863 yılında devlet eliyle kurulan “memleket sandıkları” ile ülkemizdeki ilk uygulamasının başladığı kabul edilmekte ise de gelişimi Cumhuriyet döneminde olmuştur.

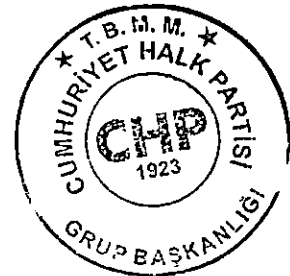
İlk olarak, o zamanki toplumsal ve ekonomik faktörler nedeniyle, kooperatifçilik tarımsal alanlarda ortaya çıkmış, uzun yıllar tarımsal alanda yoğunlaşmıştır. Daha sonra, ekonomik ve sosyal yapıda meydana gelen değişimler ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar sebebiyle, başta konut/işyeri inşaatı olmak üzere taşımacılık, tüketim, kredi-kefalet gibi alanlara da yayılmıştır.

Kooperatifçilik; yerelden bölgeye, bölgeden ülkeye kalkınmanın en önemli araçlarından biridir. Öncelikle, ekonomik ve sosyal nitelikli örgütlenme modeli olmasıyla da özellikle gelir düzeyi düşük, sermayeleri yetersiz insanların bir araya gelip ekonomik güç sağlamasına imkân sunan yönüyle yaygınlaştırılması ülkemiz için vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Ayrıca sosyal kalkınmayı gerçekleştirecek örgütlenme modellerinden biri olan kooperatifçilik, uluslararası birçok belgeye (ILO) konu olduğu gibi Anayasamızda da açıkça düzenlenmiştir.

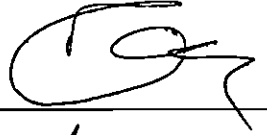
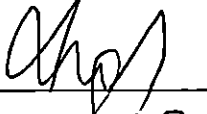
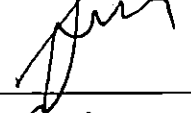

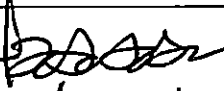
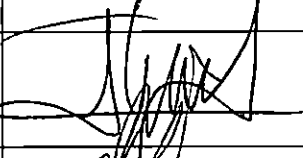

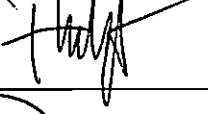

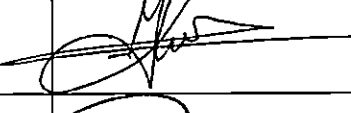
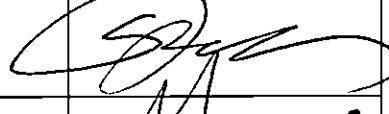

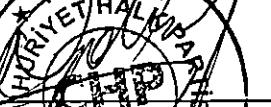
Dünyadaki örnekleriyle karşılaştırıldığında ülkemizde kooperatifçiliğin ciddi sorunları bulunmaktadır. Örneğin tarımda kooperatifleşmeye baktığımız zaman Danimarka’da bu oran yüzde 98, Hollanda’da 95, Almanya’da 76, Kanada’da 75, Türkiye’de ise yüzde 13 seviyesindedir. Üstelik Türkiye’deki kooperatiflerimizin gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payı, üretimdeki payı, istihdamdaki payı konusunda ciddi veri noksanlıkları bulunmaktadır.

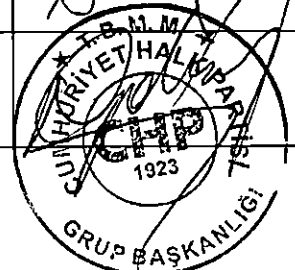
Buna ilaveten eksik üst örgütlenme nedeniyle kooperatiflere yönelik eğitim, finansman, denetim, danışmanlık, teknik ve yasal desteğin yeterli verilememesi kooperatiflerin de gelişmemesi sonucunu yaratmaktadır. Ayrıca Türkiye’deki kooperatiflerin millî gelir, üretim, istihdam, yatırım, dış ticaret rakamları içindeki payının bilinmemesi sağlıklı politikaların oluşturulamamasının da temel nedenlerinden biridir. Ülkemizde geçmişte kurumlar vergisi muafiyeti, katma değer vergisi istisnaları ile kooperatifler desteklenmeye çalışılmıştır. Ancak destekleri sadece vergi muafiyetleri olarak kabul etmek doğru değildir. Kooperatiflerde başta yönetsel yetkinlikler olmak üzere, eğitim, bilinçlendirme ve araştırma faaliyetleri yönünden önemli eksiklikler olduğu bilinmektedir.

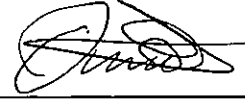
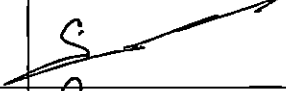

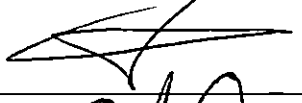
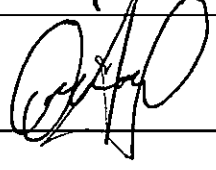
Bu amaçla, kooperatiflerin millî gelir, üretim, istihdam, yatırım, dış ticaret içindeki payının artırılması ve başta yönetsel yetkinlikler olmak üzere finansman, denetim, danışmanlık, teknik ve yasal desteğin verilmesi adına konunun çok yönlü araştırılarak bunların tespiti ve bu kapsamda politikaların belirlenmesi ile çözümleri için gerekli önlemlerin alınması adına Meclis Araştırması Önergisi verilmiştir.

..1858..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. TÜRKER AYDIN	Boru	
3. Sürcü Corabatur	Antalya	
4. Fahri DİZGİN	Kırklareli	
5. Adnan BEKER	Ankara	
6. Fuksel Mansur Kiling	İstanbul	
7. İsmet Güneşoğlu	Çarabkale	
8. Fırat ÖZTÜRK	—	
9. Özgür Erden İnce	Ardahan	
10. Nuraylat Altınca Kayıoğlu	Bursa	
11. Eylem AYDIN ERGÜÇ	Zeytinlik	
12. Hasan ÖZTÜRK	Bursa	
13. Svat ÖZAYDIN	İstanbul	
14. Aslı GENÇ	KİSEKİ md.	
15. Nimet Özdemir	İstanbul	

16.	Cemal Enginyer	İstanbul	
17.	Serkan Sarı	Balıkesir	
18.	Deniz Demir	Ankara	
19.	Ugur Bayraktar	Ardahan	
20.	Ali Öztuna	Kahramanmaraş	
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

